

РОЗРОБКА ФІНАНСОВОЇ СТРАТЕГІЇ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ПІДПРИЄМСТВА

Важливість ролі фінансової стратегії обумовлена сутнісною природою головних економічних категорій – фінансів, грошей і кредиту, що виступають фундаментом її побудови. Рух цих категорій, підпорядкований законам розвитку ринку, їх участь у відтворювальному процесі, універсальний характер з точки зору виконання ними функцій утворення, розподілу й використання фінансових ресурсів для будь-якого бізнесу визначають особливий статус всіх похідних від них категорій, в тому числі фінансової стратегії.

Під фінансовою стратегією слід розуміти визначення довгострокових фінансових цілей та завдань підприємства, що включають в себе формування, управління та планування його фінансових ресурсів з метою підвищення вартості підприємства за умови забезпечення фінансової рівноваги [1].

За розробки фінансової стратегії потрібно враховувати динаміку макроекономічних процесів, тенденцій розвитку вітчизняних фінансових ринків, можливостей диверсифікації діяльності підприємства. Все це обумовлює те, що в системі стратегічного управління фінансова стратегія займає центральне місце, оскільки з її реалізацією пов'язана довгострокова фінансова та економічна політика. Фінансова стратегія є ключовим носієм інформації про майбутній розвиток підприємства, на основі якої формується його імідж, залучаються інвестори, підвищується довіра кредиторів [1]. Формування конкурентних переваг підприємства визначається рядом послідовних етапів у рамках інформаційного (збір і систематизація інформації про стан зовнішнього середовища) і аналітичного (аналіз і оцінка стану внутрішнього середовища) контурів (рис. 1) [2].

Об'єктивний процес формування конкурентного середовища висуває на перший план проблему оцінки ефективності фінансової стратегії підприємств і їх швидкої адаптації до нових умов. Діючи фінансову стратегію не можливо оцінити одним узагальнюючим показником.

Базою дослідження було обрано ПАТ «Харківська бісквітна фабрика». ПАТ «Харківська бісквітна фабрика» - це сучасне кондитерське підприємство, яке спеціалізується на виробництві борошняних кондитерських виробів. Загальний обсяг виробництва становить близько 40 тис. тон продукції на рік. Проведено аналіз ефективності фінансової стратегії підприємства.

Така оцінка може здійснюватися на основі отриманих результатів, що відображаються в критеріях ефективності діяльності підприємства, а саме: внутрішньої ефективності (показники фінансової стійкості; ліквідності; ділової активності; ефективності управління; конкурентоспроможність підприємства за різними позиціями внутрішнього середовища; обґрунтованість прийняття важливих рішень; реальне делегування повноважень; контроль за виконанням рішень; якість планування діяльності; система заохочень і покарань;

відповідність стратегії передбаченому рівню фінансових ризиків; зовнішньої ефективності (частка ринку; збільшення обсягів продажу; прибуток на капітал; рівень витрат і ефективність виробництва конкурентів; конкурентоспроможність підприємства за різними позиціями зовнішнього середовища; поглиблений аналіз сегментів ринку; здатність адаптації до умов внутрішнього розширення ринків збуту) [2].

Наведемо оцінку ліквідності ПАТ «Харківська бісквітна фабрика» у таблиці 1 [3].

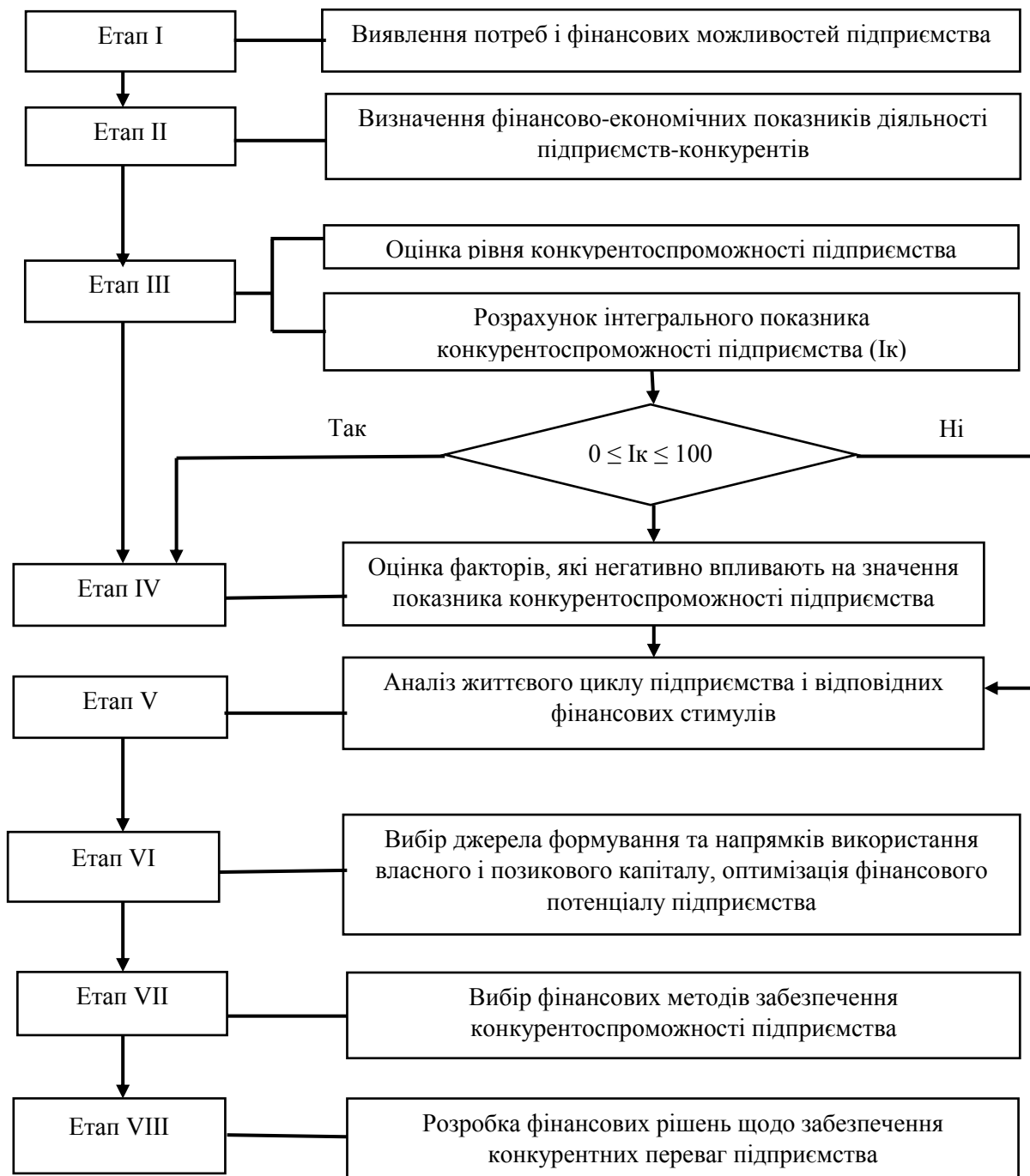


Рис. 1. Порядок розробки сучасної фінансової стратегії у забезпеченні конкурентних переваг підприємства [2]

Таблиця 1

Оцінка ліквідності ПАТ «Харківська бісквітна фабрика»

Показники	2014 рік	2015 рік	2016 рік
Поточна ліквідність, %	916,4	612,8	860,2
Продовження таблиці 1			
Абсолютна ліквідність, %	175,9	18,2	51
Платоспроможність (коефіцієнт автономії), %	93,1	88,8	92

Поточна ліквідність – характеризує здатність компанії погашати свої поточні зобов'язання строком до 1 року за рахунок оборотних активів. Рекомендоване значення >100%. Так як дані показники більше рекомендованого значення, отже, компанія здатна погашати свої поточні зобов'язання. Рекомендоване значення для абсолютної ліквідності більше 20%. Проаналізувавши дані, можна сказати, що тільки у 2015 році абсолютна ліквідність не відповідала нормі (18,2%). А у 2014 році та у 2016 році відповідала нормі та було >20% (175,9% та 51% відповідно). Даний критерій дозволяє зрозуміти чи є у фірмі кошти для задоволення вимог кредиторів на поточну дату.

Коефіцієнт автономії – індикатор платоспроможності, чим вищий цей коефіцієнт, тим більш компанія є фінансово незалежною від кредиторів. Оптимальне значення складає >=50%. За аналізовані роки, даний коефіцієнт більше рекомендованого, отже фірма є фінансово незалежною від кредиторів.

Також розглянемо дані ділової активності та рівня прибутковості ПАТ «Харківська бісквітна фабрика» у таблиці 2 [3].

Таблиця 2

Аналіз рівня прибутковості та ділової активності ПАТ «Харківська бісквітна фабрика» за 2014-2016 роки

Показники	2014 рік	2015 рік	2016 рік
ROA-рентабельність активів, %	18,8	17,7	12
RCA-рентабельність оборотних активів, %	31,2	26,7	17,8
ROTA-рентабельність загальних активів, %	22,6	21	14,2
NPM-чиста маржа, %	14,2	11,2	7,1
Оборотність загальних активів, %	1,5	1,8	1,8
Оборотність робочого капіталу, %	2,9	3,3	3,1
Оборотність дебіторської заборгованості, %	4,7	4,5	4,4

Рентабельність активів – індикатор прибутковості, що показує скільки прибутку приносить кожна гривня активів компанії. З 2014 року по 2016 рік даний коефіцієнт зменшився на 6,8%, а отже компанія стала не ефективно використовувати свої активи. Рентабельність оборотних активів показує скільки прибутку генерує кожна гривня оборотних активів компанії. Тут спостерігається та ж тенденція зменшення цього коефіцієнта з 2014 по 2016 рік на 13,4%, отже, компанія стала гірше використовувати оборотні кошти для генерації прибутку. Рентабельність загальних активів також зменшився

на 8,4%. Чиста маржа, відображає відношення чистого прибутку до загальної виручки компанії, а отже, в 2014 році становив 14,2%, а в 2016 році – 7,1%, тобто зменшився в 2 рази.

Оборотність загальних активів – індикатор ділової активності, що дозволяє виміряти продуктивність активів компанії шляхом їх порівняння із обсягом виручки. Дане значення збільшилося протягом 3-х років на 0,3%. Оборотно́ість робочого капіталу, показує ефективність використання робочого капіталу компанії з точки зору згенерованої ним виручки. Даний коефіцієнт збільшився порівняно з 2014 роком на 0,2%, але порівняно з 2015 роком зменшився на 0,2% (у 2015р – 3,3%, у 2016 р – 3,1%). Оборотно́ість дебіторської заборгованості протягом трьох років зменшилася на 0,3%, отже компанія нешвидко здатна стягувати плату з клієнтів за надані товари чи послуги.

Отже, провівши аналіз показників діяльності підприємства, можна стверджувати, що розроблена фінансова стратегія не є ефективною для ПАТ «Харківська бісквітна фабрика». Для удосконалення своєї фінансової стратегії та підвищення фінансових результатів діяльності підприємству доцільно дотримуватись порядку розробки сучасної фінансової стратегії у забезпеченні конкурентних переваг підприємства (як зображено на рис.1).

Список джерел:

1. Гончаренко О.М. *Фінансова стратегія: теоретичні питання розробки та реалізації* / О.М. Гончаренко/ *Вісник соціально-економічних досліджень*. – 2015. – Вип. 1. – № 56. – С. 35–40.

2. Розумович Н. Ф. *Розробка та реалізація конкуренто-орієнтованої фінансової стратегії машинобудівних підприємств* / Н. Ф. Розумович // *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки*. – Херсон, 2014. – Вип. 6, ч. 3. – С. 106–109.

3. *Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України: офіційний веб-сайт [Електронний ресурс]*. – Режим доступу: <https://smida.gov.ua>